И. В. Сталин—бүгэдэарадай кандидат

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Һурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 27 (5556) | 1950 оной февралиин 6, понедельник | Сэн 20 мүнгэн

Москва городой һунгуулиин Сталинска округ

Электрозаводой, Щербаковой нэрэмжэтэ комбинадай, Ленинэй орденто машина бүтээлгын заводой, Микоянай нэрэмжэтэ эдеэ хоолой комбинадай, машина бүтээлгын заводой ба бүридхэхэ-аналитическэ машинануудай заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай һунгалтын урда тээхи хамтын суглаанууд

Иосиф Виссарионович СТАЛИНИИЕ

Союзай Соведэй депутадта кандидат болгон нэгэн һаналаар дэбжүүлбэ

Московско электрозаводой коллективэй суглаан дээрэ

Дүрбэн жэлэй урдахидал адляар, Московско электрозаводой алдарта коллектив СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта өөрынгөө кандидадые нэрлэхын тула. хабсаргалгын ехэ цех соо сугларбад.

Завод дээрэ үглөөнһөө хойшо һайндэрэйхидэл хүхюутэй. Электрозаводойхидой депутат, бүгэдэарадай депутат — агуухэ Сталинай нэрые хүн бүхэн дурдана. Столицын һунгуулиин Сталинска округой һунгагшадтай уулзалга дээрэ, вождиин түүхэтэ үгэ хэлэхые 1946 оной февралиин 9-эй дурасхаалта үдэшэ шагнажа байһанаа хүнүүд һанана... Тэрээнһээ хойшо дүрбэн жэл үнгэрөө. Энэ хадаа сталинска заабаринуудые болото дээрэнь бэелүүлхын түлөө, дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө советскэ арадай шэн зоригто тэмсэлэй жэлнүүд байгаа.

Дайнай хойто тээхи үе соо электрозаводойхидой коллектив асари ехэ алхам хээ: эдлэл хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгань 2,5 дахин ехэ болгогдоо. Дайнай һүүлэй табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл дотор олон зуун гайхамшагта шэнэ стахановецууд— үйлэдбэриин новаторнууд ургаһан байна. Часай графигай ёһоор ажаллахын түлөө хүдэлөөн эхин түрүүн эндэ үүсхэгдөөд, бухы орон дотор дэмжэгдэн дэлгэрһэн байха юм. Олон тоото электрозаводойхидто Советскэ Правительствоор Сталинска шан олгогдоо.

Һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн цех соо мүнөөдэр олон мянган хүн сугларба. Пролёдууд дээгүүр — нүхэр Сталинай, парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредууд, улаан бүд дээрэ бэшэгдэһэн уриануд дэлгээтэй байна.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан, электрозаводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай хамтын суглаае автомобильна электромашинануудай үйлэдбэриин завкомой түрүүлэгшэ нүхэр В. Г. Алексеев нээбэ.

Советскэ Союзай Гимн цех соонь баярай оршон байдалда ханхинана.

Слесарь-стахановец нүхэр В. Я. Маслов эгээн түрүүлэн үгэ абаба.

—Гүн ехэ баяраар билтаран байжа, би болбол СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидат болгон манай сэсэн мэргэн вождь Иосиф Виссарионович Сталиные столицын һунгуулиин Сталинска округһоо дэбжүүлхэ гэжэ дурадханаб.

Эдэ үгэнүүдые суглаанда хабаадагшад нэрьемэ ехэ альгаташалгануудаар угтаа. Цех дотор хүсэтэ шанга «Ура!» ханхинан зэдэлнэ, «Түрэл Сталинда алдар соло!», «Манай депутат агуухэ Сталин мандаха болтогой!» гэһэн үгэнүүд дуулдана.

Арадуудай агуухэ вождь тухай, агуухэ Сталинай ударидалга доро манай Эхэ ороной түйлаһан түүхэтэ илалтанууд тухайда нүхэр Маслов баяртай омогорхолтойгоор хэлэбэ.

Оройн эмхилэлгын цехын мастер нүхэр М. Н Токарева трибуна дээрэ гараба.

Нүхэр Масловай дурадхалые халуунаар дэмжэхэ зуураа, нүхэр Токарева болбол ажалша эхэнэрнүүд тухай саг үргэлжын анхарал табидагайнь түлөө нүхэр Сталинда гүн ехэ баясхалангай үгэнүүдые үнэн зүрхэнһөө мэдүүлээ.

Инженер нүхэр З. Н. Кондрашева бүгэдэарадай кандидат инаг Сталинда зорюулан, баярай үгэнүүдые хэлэбэ.

Электрозаводой залуушуул ба комсомолецуудай үмэнэһөө ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр В. В. Солнцев үгэ хэлээ.

—Советскэ залуушуул өөрынгөө баярта ба жаргалта эдир наһанай түлөө большевистскэ партида агуухэ Сталинда уялгатай. Нүхэр Сталин хадаа эрдэм ба наука шудалха, культурын хяра оройдо гараха ба сүлөөтэ творческо ажал эрхилхэ үргэн ехэ зам залуушуулай үмэнэ нээжэ үгөө.

Нүхэр Солнцев электрозаводой залуушуулай нэгэн һаналые мэдүүлэн, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон советскэ залуушуулай эрхим хани, эсэгэ ба багша нүхэр Сталиные дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал халуунаар дэмжэбэ.

Нүхэр Сталинай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан нэрьемэ шанга оваци нэжэгэнэн, амаршалгын үгэнүүд зал соо зэдэлнэ.

Оройн эмхилэлгын цехын стахановка нүхэр К. С. Иванова трибуна дээрэ гараба.

—Бидэндэ ехэ зол жаргал олгоһоной түлөө түрэл вождь ба багшадаа баясхалан хүргэнэбди. Сталинска үедэ, Сталинска Конституциин наран доро ажаһууха ба ажаллахаһаа һайхан, гоё юун байхаб. Тиимэл ушарһаа, партийнабэшэ хүдэлмэрилэгшэ, би хадаа һунгуулиин манай Сталинска округто баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень нүхэр Сталиные гуйха гэжэ бухы электрозаводойхидой үмэнэһөө дурадханаб.

Слесарь нүхэр Масловай дурадхалые трансформаторна үйлэдбэриин партбюрогой секретарь нүхэр Н. А. Черняев мүн лэ халуунаар дэмжээ.

Суглаан хадаа Москва городой һунгуулиин Сталинска округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадуудта кандидат болгон советскэ арадуудай агуухэ вождь ба багша нүхэр И. В. Сталиные дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри нэгэн һаналаар, нэрьемэ шанга оваци доро баталан абаа.

Удаадуулан. Москвагай һунгуулиин Сталинска округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи Окружной зүблөөндэ ороходо түлөөлэгшэдые нэгэн дуугаар һунгаба.

Суглаанда хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээгдэхэ амаршалгые түйлай ехэ баярай оршон байдалда баталан абаа.

Слесарь нүхэр В. Я. Масловай үгэ

—Нүхэдүүл! Манай ороной гүрэнэй засагай дээдэ органой—СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадые дэбжүүлхын тулада бидэнэр эндэ суглараад байнабди. СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадуудта кандидат болгон манай сэсэн мэргэн вождь Иосиф Виссарионович Сталиные Москва городой һунгуулиин Сталинска округһоо дэбжүүлхэ гэжэ гүн ехэ баяртайгаар дурадханаб. **(Нэрьемэ, удаан үргэлжэлһэн альгаташалганууд). «Нүхэр Сталинда, Ура!», «Түрэл Сталинда — алдар соло!»** гэһэн үгэнүүд захагүй дуулдана.

Энэ хүндэтэ нэрые минии дурадхаһан ушар юуб гэхэдэ, нүхэр Сталинай бүхы героическа ажабайдалынь арадтаа алба хэхэ ябадалда, манай зол жаргал тухай оролдолго гаргалгада зорюулагданхай байна. Бидэнэй түс бүриин ажабайдалтахи хамаг һайн зүйлнүүд нүхэр Сталинай нэрэтэй холбоотой. Советскэ арад болбол манай ороные дэлхэй дээрэ эгээн ехэ хүсэтэй, түрүү социалистическэ держава болгоһон табанжэлнүүдые Сталинска гэжэ нэрлээ. Социализмын агуухэ түйлалтануудые, ажал хэхэ, амарха, эрдэм шудалха эрхэ бидэндэ баталхажа үгэһэн Советскэ Союзай Конституцииие Сталинска гэжэ омогорхолтой ба баяртайгаар нэрлэдэг байнабди. Сталин— бидэнтэй. Сталинай ябаһан газарта — илалта түйлагдадаг гэжэ Эсэгэ ороноо хамгаалһан Агуухэ дайнай үдэрнүүдтэ советскэ хүн бүхэн мэдэжэ байгаа. **(Нэрьемэ альгаташалганууд).**

Нүхэр Сталин ороной арадай ажахые һэргээн бодхоолгын, шэнээр хүгжөөлгын асари ехэ программа дүрбэн жэлэй урда тээ Москвагай һунгуулиин Сталинска округой һунгагшадай һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ, тодорхойлһон байгаа. Советскэ арад болбол дайнай һүүлэй нэгэдэхи табанжэлые, үнгэрэгшэ табанжэлнүүдтэл адляар, Сталинска табанжэл гэжэ нэрлэһэн байна. Энэ хадаа советскэ шэнэ хүнүүдтэ ажабайдалай, тэмсэлэй ба ажалай түг болоо. Дайнай хойто тээхи табанжэл нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна. Арадаймнай ажахы дайнай урдахи хэм хэмжээе мүнөө үлүүлэнхэй, промышленностиин бүхэ...

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

Үсэгэлдэр манай республикын ажалшад—хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци—һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрээ СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлжэ эхилбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ болбол республика доторонай ажалай ба политическэ тон ехэ дэбжэлтын оршон байдал соо үнгэржэ байна.

Нёднон жэлдэ—1949 ондо манай республикын промышленность бүхыдөө жэлэйнгээ түсэбые 106 процент дүүргэһэн байгаа. Мүнөө республикын хүдэлмэришэд болбол һунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлэн, стахановска вахтануудта жагсажа, нёдондонойнгоо амжалтануудые улам арбидхажа байна.

Үнгэрэгшэ жэл республикын колхозно таряашад хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжүүлхэ талаар парти ба правительствын тогтоолые дүүргэлтэ болгон, ехэнүүд амжалтануудые түйлаһан: адуу малайнгаа тоо толгойе ба ашаг шэмые нилээд нэмээһэн, тарилгын талмайе үргэлхэһэн ба ургасыень дээшэлүүлһэн, гүрэндэ хүдөө ажалай продуктнуудые тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байгаа. Бүгэдэарадай баяр баясхаланта эдэ үдэрнүүдтэ колхозно таряашад болбол шэнэ патриотическа уялгануудые абажа, хүдөө ажалаа дам саашаланьхүгжөөхын түлөө айхабтар ехэ эршэтэйгээр тэмсэжэ байна.

Бурят-Монголой интеллигенци—идеологическа фронтын хүдэлмэрилэгшэд хадаа өөһэдынгөө творческо ажалда шэнэнүүд амжалтануудые түйлана.

Илаһан социализмын ороной ажалшад коммунизмын гэрэлтэмэ һайхан хяра орой тээшэ этигэл найдабаритайгаар зорижо ябана. Бидэнэрэй урда жаргалта һайхан ажабайдалай үүдэн нээлгээтэй. Ажабайдалнай үдэр ерэхэ бүри улам һайжаржа байна.

Коммунизм байгуулагшадай үмэнэ һүр жабхаланта ба тэрээнтэй нэгэн хамта айхабтар харюусалгатай ба хүндэтэй зорилгонууд түүхээр табигданхай. Эдэ агуухэ зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тулада саашанхи тэмсэлдэ советскэ арадые хүтэлжэ шадахаар үнэн шударгуу хүбүүд ба басагадаа республикымнай ажалшад гүрэнэй засагай дээдэ органой гэшүүдтэ кандидадуудаар дэбжүүлнэ.

Бурят-монгол арад болбол манай бухы илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша агуухэ Сталиние СССР-эй Верховно Соведэй депутадта өөрынгөө түрүүшын кандидат болгожо дэбжүүлбэ. Агуухэ Сталинда бурят арадай этигэл найдабари, дура инагламынь хизааргүй ехэ. Сталин хадаа бурят зониие эрхэ сүлөөтэй, өөрын гүрэн түрэтэй болгоо. Сталин манай арадые мүлжэлгэ дарлалтаһаа сүлөөлжэ, һаруул һайхан, зол жаргалтай байдалай үргэн харгы дээрэ гаргаа. Сталин советскэ арадые, тэрэ тоодо бурят-монгол арадые, коммунизмын дүүрэн илалта тээшэ сэсэн мэргэнээр хүтэлжэ ябана.

Республикын ажалшадай суглаанууд болбол агуухэ Сталинай дүтын соратнигуудые, парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдые—нүхэд Молотов, Маленков, Ворошилов, Каганович, Андреев, Микоян, Хрущев, Берия, Шверник, Булганин, Косыгиние СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар нэгэн һаналаар дэбжүүлнэ. Эдэнэрые нэгэн дуугаар дэбжүүлжэ байхадаа, манай арад болбол большевистскэ партиин ленинско-сталинска Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые тойрон бүри ниггаар жагсанхай байһанаа, тэдээндэ хизааргүйгөөр этигэн найдажа байһанаа, тэдэнэй хүтэлбэри доро шэнэнүүд илалтануудай түлөө сусаршагүй тэмсэхээр бэлэн байһанаа үшөө дахин харуулна.

Мүн манай арад болбол шэн зоригто ажалаараа, патриотическа үүсхэл эдэбхеэрээ, коммунизм байгуулалтын түлөө тэмсэлдэ ами бэеэ, хүсэ шадалаа хайралангүй хабаадалсалгаараа шалгарһан Эхэ оронойнгоо эрхим хүбүүд басагадые гүрэнэй засагай дээдэ органой депутадуудта кандидадаар дэбжүүлнэ. Тэдэнэй дунда: ВКП(б)-гэй Обкомой нэгэдэхи секретарь Александр Васильевич Кудрявцев, республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Соломон Матвеевич Иванов, ВКП(б)-гэй Обкомой хоёрдохи секретарь Будажап Лобсанович Лобсанов, бурят-монгол арадай үнэн басаган Гунсын Аюшеевна Цыденова, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь Тогочи Данзанович Данзанов, Улаан Удын түмэр замай узелай солото машинист Дмитрий Николаевич Ягодин, Байкало-Кударын аймагай «1-ое Мая» колхозой түрүүлэгшэ Трофим Дорофеевич Сычев, Бичурын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Доржи Гармаевич Гармаев ба бусад дэбжүүлэгдэбэ.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүд депутадуудта кандидадуудые сугтаа нэгэ блок боложо дэбжүүлнэ. Энэ хадаа парти ба арадай нэгэдэлые, манай обществын морально-политическэ нэгэдэлые үшөө дахин бүхы дэлхэйдэ гэршэлэн харуулна.

Кандидадуудые дэбжүүлгэ ба дэмжэлгэ үргэлжэлһөөр. Энэ болбол бурят-монгол арадай политическэ угаа ехэ эдэбхи тухай, большевистскэ парти ба советскэ правительстводо хизааргүй этигэлтэй байһанайнь тухай, советскэ социалистическэ демократиин булигүй ехэ хүсэтэй байһанай тодотомо гэршэнь болоно.

Нүхэр И. В. Сталин—СССР-эй Верховно Соведэй депутадта бүгэдэарадай кандидат

Белоруссиин, Узбекистанай, Казахстанай, Азербайджанай, Молдавиин, Киргизиин, Таджикистанай, Армениин, Туркмениин, Латвиин, Эстониин городууд ба тосхонуудта февралиин 4-дэ олониитын организацинуудай, ажалшадай обществонуудай, хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай ба албахаагшадай һунгалтын урда тээхи олон суглаанууд боложо, тэндэ сугларһан ажалшад советскэ арадай агуухэ вождь ба багша, манай Эхэ ороной түүхэтэ илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ Иосиф Виссарионович Сталиние СССР-эй Верховно Соведэй депутадта түрүүшын кандидат болгон түйлай ехэ баяртайгаар ба нэгэн һаналаар дэбжүүлбэ. Нүхэр И. В. Сталиние СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлһэн тухай мэдээсэлнүүд Минскһээ, Ташкентһээ, Алма-Атаһаа, Бакуһаа, Кишинёвһоо, Фрунзеһаа, Сталинабадһаа, Ереванһаа, Ашхабадһаа, Ригэһээ, Таллинһаа, Сталинградһаа, Чимкентһээ, Южно-Сахалинскһаа, Ставропольһоо, Чкаловһаа, Черкесскһээ, Н. Тагилһаа, Златоустһаа ба бусад городуудһаа абтаба.

Һунгуулиин урда тээхи бүхы суглаанууд дээрэ, нүхэр И. В. Сталинда эльгээгдэхэ амаршалганууд угаа ехэ баярай оршон байдалда баталагдаа.

(ТАСС).

СОВЕТСКЭ АРАД АГУУЕХЭ ВОЖДЬ НҮХЭР СТАЛИНИИЕ БА ТЭРЭНЭЙ ДҮТЫН СОРАТНИГУУДЫЕ СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДТА КАНДИДАДУУД БОЛГОН ТОН ЕХЭ БАЯРТАЙГААР ДЭБЖҮҮЛНЭ

* * *

Москва городой һунгуулиин Сталинска округ

Электрозаводой, Щербаковой нэрэмжэтэ комбинадай, Ленинэй орденто машина бүтээлгын заводой, Микоянай нэрэмжэтэ эдеэ хоолой комбинадай, машина бүтээлгын заводой ба бүридхэхэ-аналитическэ машинануудай заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай һунгалтын урда тээхи хамтын суглаанууд

Иосиф Виссарионович СТАЛИНИИЕ

Союзай Соведэй депутадта кандидат болгон нэгэн һаналаар дэбжуулбэ

МОСКОВСКО ЭЛЕКТРОЗАВОДОЙ КОЛЛЕКТИВЭЙ СУГЛААН ДЭЭРЭ

(Түгэсхэл)

һалбаринууд табанжэлээ болзорһоонь урид дүүргээ, манай ажабайдал үдэрһөө үдэртэ улам һайн, баян, жаргалтай боложо байна.

Нүхэдүүд, тойруулан хараад үзыт: Эхэ оромнай һалбаран бадаржа, инаг Москвамнай улам һайхан боложо байнал. Манай Сталинска район жэлһээ жэлдэ улам һайн һайхан болоно. Советскэ засагай жэлнүүдтэ түс район манай хүсэн түгэлдэр гүрэнэй столицын промышленна томо центрынь болоо.

Социалистическэ промышленностиин али зэргээр ургажа байһаниинь манай заводой жэшээ дээрэ харагдана. Түрүү техникэ ба түхеэрэлгэ үйлэдбэри дээрэ жэлһээ жэлдэ улам үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгдэнэ. Хүдэлмэришэдэй ажалынь хүнгэн болоо, ажалайнь бүтээсэ нилээд ургаа. Мүнөөдэрэй советскэ хүдэлмэришэн —техническэ эрдэмтэй, культурна хүн мүн. Манайда физическэ ба ухаагаар хэгдэдэг ажалай хоорондохи илгаань улам улам һалажа байна. Бүхы советскэ хүнүүд үсэгэлдэрэйхиһээ мүнөөдэр ондоо болоо. Бидэнэр Эхэ оронтоёо хамта хубилаа, ургаабди. Манай хүнүүдтэ коммунистическэ гайхамшаг шэнэ шэнжэ шанарнууд бии болоо, эдэнь үдэр бүри арбидхагдана. Капиталай гэнжэнүүдһээ сүлөөрһэн советскэ адагай гражданин хадаа капиталистическэ боголшолгын зоболонгые үзэжэ байһан, хилын саанахи ямба ехэтэ ямаршье ноёнһоо жэшээгүй дээшэ байна гэжэ нүхэр Сталин тон зүбөөр хэлэһэн байха юм.

Бидэн тухайда, ажалшад тухайда большевистскэ партиин, түрэл советскэ засагай, нүхэр Сталинай анхарал оролдолгые хамаг юумэндэ, хэзээ бүхэндэ харанабди. Энээнэй түлөө бидэнэр нүхэр Сталинда агуухэ баясхалан хүргэнэбди. **(Удаан үргэлжэлһэн альгаташалганууд).**

Хүндэтэ нүхэдүүд, манай орон агуухэ илалтануудые туйлаа, тиигэбэшье туйлалтаар һанаагаа амархагүй, харин улам улам урагшаа — коммунизм тээшэ дабшаха гэжэ Иосиф Виссарионович Сталин бидэниие һургана. Бидэнэр энэ һүр жабхаланта байшан байгуулжа байнабди, тиихэдээ манай ороной али тухай хүсэтэй боложо байхыень, али тухай ехээр һалбаран бадаржа байхыень омогорхолтойгоор харанабди. *Манай социалистическэ Эхэ ороной гражданин байха зол хубиһаа ехэ зол хуби гэжэ газар дэлхэй дээрэ байхагүй! Коммунизм байгуулагшадай агууехэ сталинска армида хамаадаха зол хубиһаа ехэ зол хуби гэжэ бидэ советскэ хүнүүдтэ байхагүй!*

Верховно Соведэй депутадта Москвагай һунгуулиин Сталинска округ соо баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень Иосиф Виссарионович Сталиниие гуйха байнабди. Энэ зол хубида харюу болгон, манай советскэ Эхэ ороной аша туһада, Ленин—Сталинай агуухэ хэрэгэй аша туһада ажалай шэнэ амжалтануудые туйлахабди гэжэ манай вождь ба багшада үгэеэ үгэнэбди.

Агуухэ советскэ арад мандаха болтогой! Героическа большевистскэ парти мандаха болтогой! Советскэ гүрэниие байгуулагша, арадай гениальна вождь түрэл нүхэр Сталин мандаха болтогой! Суглаанда хабаадагшад бултадаа нэрьемэ шангаар альгаа ташана. Цех дотор хүсэтэ шанга «Ура!» ханхинан зэдэлнэ. Нүхэр Сталинай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан амаршалгын үгэнүүд дуулдана.

Мастер нүхэр М. Н. Токаревагай хэлэһэн үгэ

— Хүндэтэ нүхэдүүд, энэ суглаанда ерэгшэд бүгэдын сэдьхэлдэ һанагдажа ба үгэнүүдтэнь дурдагдажа байһан хүнэй — түрэл ба инаг багша, **вождь** Иосиф Виссарионович Сталинай нэрые гүрэнэй засагай дээдэ органой — СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлхэ дурадхалые, би үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэб. **(Нэрьемэ альгаташалганууд).**

Нүхэр Сталин Ленинтэй хамтадаа 1917 *оной октябрьда Россин* хүдэлмэришэн ангиие илалта түгэс пролетарска революцида асараа һэн. Нүхэр Сталинай хүтэлбэрээр, манай гайхамшагта орон дотор социализм байгуулһан ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда түүхэтэ илалта туйлаһан байнабди. Нүхэр Сталинай гайхамшаг сэсэн ухаагаар гэгүүлэгдэн, манай орон коммунизмда ошохо замаар дабшажа ябана.

Бидэнэр, советскэ эхэнэрнүүд, коммунизмын эдэбхитэ байгуулагшад болоод байнабди. Сталинска Конституци хадаа эрэшүүлтэй адли эрхэ эхэнэрнүүдтэ олгохоһоо гадна, мүн һураха, ажаллаха, олониитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаалаха, тиихэтээ хамта үхибүүдээ хашалагүй ургуулха арга боломжо хангаа.

Советскэ эхэнэрнүүд тухайда, эдэнэй материальна ажаһуудалай условинуудые һайжаруулха тухайда, эхэнүүдые хангаха тухайда, эхэнэрнүүдые хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлхэ тухайда нүхэр Сталин үдэр бүри оролдолго гаргалаг. СССР-эй олон үхибүүдтэй эхэнүүд орденуудаар шагнагдадаг ба «Эхэ-героиня» гэһэн үндэр дээдэ нэрэзэргэдэ хүртэлэг байха юм.

Нүхэр Сталин болбол социалистическэ Эхэ орондоо заха хизааргүй дуратай байхаар бидэниие һургаа. Нүхэр Сталин хадаа бидэнэрые, советскэ эхэнэрнүүдые, арадай аша туһада шэн зоригтойгоор ажаллахаар һургаа. Нүхэр Сталин болбол үхибүүдээ советскэ патриотизмын үзэл бодолоор хүмүүжүүлхэ ябадалда бидэниие һургаа. Советскэ гүрэнэй политическэ, экономическа ба олониитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадаха агуухэ эрхэнүүдэйнгээ түлөө — советскэ эхэнэрнүүд хадаа түрэл ба гениальна вождь, багша, хани нүхэр Сталинда уялгатай. **(Нэрьемэ альгаташалганууд).**

Бидэнэр болбол советскэ арадта үшөө бүри зол жаргалта ажабайдал асарха шэнэ илалтанууд тээшэ, нүхэр Сталинай хүтэлбэреэр дабшажа ябанабди.

Манай эгээн хүндэтэй, эгээн дүтын хани, инаг вождь, ашата эсэгэ ба багша—Иосиф Виссарионович Сталиниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхэ тухай электрозаводойхидой дурадхалые һунгуулиин Сталинска округой бүхы һунгагшад халуунаар ба нэгэн һаналаар дэмжэхэ гэжэ этигэнэб. **(Нэрьемэ альгаташалганууд, «Нүхэр Сталин мандаха болтогой!», «Агуухэ Сталинда ура!», гэһэн үгэнүүд дуулдана).**

Инженер нүхэр З. Н. Кондрашевагай хэлэһэн үгэ

—Нүхэдүүд! Иосиф Виссарионович Сталиниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхэ тухай нүхэр Масловай дурадхалые заводой техническэ интеллигенциин үмэнэһөө халуунаар дэмжэнэб. **(Нэрьемэ, удаан үргэлжэлһэн альгаташалганууд).**

Нүхэр Сталинай бүхы ажабайдал ба ажал-ябуулгань арадтаа шэн зоригтойгоор алба хэлгээр зориг бадаруулагша жэшээ болоно. Советскэ Эхэ орондоо хизааргүйгөөр инаглан дурлаха, тэрэнэй һалбаран бадархын тулада хамаг хүсэ шадалаа, эрдэм шалабарина үгэхэ ябадалдаа нүхэр Сталинһаа һургаал абанабди. Мяха шуһаараа ажалша арадһаа үндэһэтэй манай советскэ интеллигенциие нүхэр Сталин ургуулһан, хүмүүжүүлһэн байна.

Манай советскэ засаг ажалша хүн бүхэн тухай анхарал оролдолго табина, хүн бүхэнэй үмэнэ зол жаргалай үргэн зам нээжэ үгөө. Советскэ хүнүүдэй энэ агууехэ зол жаргалай түлөө, манай баясхаланта ба зохёон байгуулхы ажалай түлөө—манай түрэл ба агууехэ Сталинда халуун баясхалан хүргэнэбди! **(Удаан үргэлжэлһэн альгаташалганууд).**

Бидэнэр бүхы амжалтануудаараа, саг үргэлжэ урагшаа дабшагша хүдэлөөнэй агууехэ, зол жаргалаараа коммунистическэ партида, нүхэр Сталинда уялгатайбди. Тиин, Иосиф Виссарионович Сталиниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадта өөрынгөө кандидат болгон дэбжүүлхэдээ, нимэ ехээр баясажа ба омогорхожо байнабди. **(Нэрьемэ альгаташалганууд).**

Хүндэтэ нүхэдүүд! Коммунизмын агууехэ байгуулагша, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождь Иосиф Виссарионович Сталиниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон столицын һунгуулиин Сталинска округто дэбжүүлхэ тухай дурадхал дэмжэхыень бүхы электрозаводойхидые уряалнаб.

Манай түрэл ба агууехэ Сталин мандаха болтогой! **(Нэрьемэ альгаташалганууд. Нүхэр Сталинай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан амаршалгын үгэнүүд зал дотор дахинаа дуулдан зэдэлнэ).**

Московско электрозаводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд, албахаагшадай хамтын суглаанай

ТОГТООЛ

1. Советскэ арадай агууехэ вождь, Ленинэй хэрэгые сэсэн мэргэнээр үргэлжэлүүлэгшэ, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ 1898 онһоо ВКП(б)-гэй гэшүүн, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Иосиф Виссарионович Сталиниие СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидат болгон Москва городой һунгуулиин Сталинска округ соо Московско электрозаводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай үмэнэһөө табиха.

2. СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта Москва городой һунгуулиин Сталинска округ соо Московско электрозаводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай үмэнэһөө баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень нүхэр Иосиф Виссарионович Сталиниие гуйха.

(ТАСС).

* * *

Москва городой һунгуулиин Молотовско округ

„Серп и Молот“ гэжэ металлургическа заводой коллектив

Вячеслав Михайлович МОЛОТОВЫЕ

Союзай Соведэй депутадта кандидат болгожо дэбжүүлбэ

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан, «Серп и Молот» гэжэ Московско заводой булад проволоко үйлэдбэрилдэг цехын ехэ пролёт соо болоһон бүхы заводой суглаан дээрэ 4000 үлүүтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба албахаагшад суглараба.

Завкомой түрүүлэгшэ нүхэр А. Егоров суглаае нээгдэһэндэ соносхоо. Советскэ Союзай Гимн дуулаба. Хүндэтэ Президиумдэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрое агууехэ Сталин түрүүтэйгээр, нэрьемэ альгаташалга доро нэгэн һаналаар һунгаа.

«750» станай ахалагша мастер нүхэр И. Туртанов трибуна дээрэ гараба.

— Манай Эхэ орон дотор гайхамшагта үдэрнүүд боложо байна,—гэжэ тэрэ хэлэнэ. — 1950 оной мартын 12-то СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтанууд болохонь. Коммунистическэ партиие, агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталиниие тойрон нигтаар жагсаһан советскэ арад Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэжэ байна. Агууехэ Сталинай *үнэн шаби ба соратник*, манай Эхэ ороной ажалшадай зол жаргалай түлөө эсэшэ-сусашагүй тэмсэлшэ, Вячеслав Михайлович Молотовые СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлхэ гэжэ «Серп и Молот» заводой хүдэлмэришэд, мастернууд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай коллективэй үмэнэһөө маша баяртайгаар, үнэн зүрхэнһөө дурадханаб.

Вячеслав Михайлович Молотов 45 *шахуу жэлдэ большевистскэ* партиин гэшүүн ябана. Советскэ засагай түрүүшын алхамуудһаа хойшо нүхэр Молотов хүтэлбэрилхы партийна ба советскэ хүдэлмэридэ байгаа. Нүхэр Молотов бүхы советскэ арадта дурлагдадаг ба гүн ехээр хүндэлэгдэдэг байха юм.

Нүхэр Туртановай дурадхалые суглаашад үгаахэ баяртайгаар угтажа абаба.

Үгэ хэлэгшэд — ороной эрхим сталевар Т. Гребешков, техник А. Попов, хүдэлмэришэн Г. Сидорова, заводой парткомой секретарь Ф. Ревякин ба бусад хадаа Вячеслав Михайлович Молотовой кандидатурые нэгэн һаналаар дэмжэбэ. Эдэнэр гүрэнэйнгөө үмэнэ, советскэ арадай үмэнэ нүхэр Молотовой бэелүүлһэн онсо гайхамшаг габьяанууд тухайда хэлэбэл.

Суглаан халаа нүхэр Вячеслав *Михайлович Молотовые* СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидат болгон Москва городой һунгуулиин Молотовско округ соо «Серп и Молот» заводой хүдэлмэришэд, мастернууд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай коллективэй үмэнэһөө дэбжүүлхэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта Москва городой һунгуулиин Молотовско округ соо баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень нүхэр Вячеслав Михайловичи Молотовые гуйха гэһэн тогтоол нэгэн һаналаар баталан абаа.

Столицын металлургнууд нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые ехэ баяртайгаар баталан абаба. Суглаан халаа мүн нүхэр В. М. Молотовто амаршалга эльгээбэ.

(ТАСС)

Москва городой һунгуулиин Ленинградска округ

Ленинэй орденто, машина бүтээлгын заводой коллектив

Георгий Максимилианович МАЛЕНКОВЫЕ

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлбэ

Ленинэй орденто, машина бүтээлгын заводой коллектив бүхы советскэ арадтай хамтадаа, февралиин 4-дэ имагта патриотическа ехэ дэбжэлтэтэй ба политическэ эдэбхеэр билтарма байгаа. СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадые дэбжүүлхын тула энд хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд, албахаагшад улаан тугуудаар шэмэглэгдэһэн уужам ба һаруул гэрэлтэй цех соо суглараа.

Цех соогуурнь В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай ехэ портредууд дэлгээтэй байна. Манай Эхэ ороной патриот бүхэнэй зүрхэндэ һайн һанагдадаг үгэнүүд: «Агууехэ Сталин коммунизмда абаашаха алларта замаар манай арадые хүтэлөө, хүтэлжэ ябана» гэһэн үгэнүүд транспарант дээрэ бэшээтэй.

Ленинэй орденто, машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай хамтын суглаае завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Моисеев нээбэ.

Алдарта стахановец — токарь В. Лавреневто үгэ үгтөө.

— Мүнөө манайда баясхалантай ба гайхамшагтай үдэр болоо, — гэжэ залуу хүдэлмэришэн Лавренев хэлэнэ. —Агууехэ Сталинска Конституциһаа үндэһэтэй, арадай дура хүсэл ба эрхэ бэелүүлхын тулада — СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта зохихо кандидадые дэбжүүлхын тулада бидэнэр эндэ сугларaад байнабди.

Элэ һунгалтануудые манай алдарта Эхэ орон гайхамшагта илалтануудаар угтажа байна. Дайнай хойтохи сталинска табанжэлэй асари ехэ түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэжэ байна. Промышленна үйлэдбэрилгын мүнөөнэй хэмжээн халаа дайнай урдахи 1940 оной туйлалтануудые ехээр үлүүлбэ. Урдань гандадаг байһан районууд, байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха гениальна сталинска түсэбэй ёһоор сэсэглэн һалбарһан полинууд ба садууд болгогдожо байна. Культура, наука ба искусствомнай хүсэн түгэлдэрөөр хүгжэнэ. Советскэ хүнүүдэй ажана тэниглэн байдал улам ургана.

Элэ бүхы агууехэ илалтанууд большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, советскэ арадай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ нүхэр Сталинай ударидалга доро, бидэнээр бэелүүлэгдэе. **(Нэрьемэ альгаташалганууд).**

Манай депутат халаа агууехэ арадай эрхим хүбүүн байха ёһотой. Энэмнай ленинско-сталинска түхэлэй политическэ ажал-ябуулагша, болото ажал-ябуулгаар Эхэ орондоо, Ленин—Сталинай агууехэ хэрэгтэ заха хизааргүй үнэн байлагаа тодоруулан харуулһан хүн байха ёһотой. Би болбол агууехэ Сталинай үнэн шаби ба соратник, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн, партиин Центральна Комитедэй секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо Георгий Максимилианович Маленковые СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлхэ гэжэ дурадханаб,—гэбэ.

Суглаанда хабаалагшад нүхэр Лавреневой *дурадхалда* хүсэтэ шанга альгаташалгануудаар харюусаа. Тэрээниие цехын начальник Н. Романов, Советскэ Союзай хоёрдахин Герой Г. Паршин, стахановка А. Савелова, парткомой секретарь А. Иванов гэгшэд нэгэн һаналаар дэмжэһэн байна.

Советскэ арадай үнэн хүбүүн, агууехэ Сталинай дүтын соратнигуудай нэгэн Георгий Максимилианович Маленковые СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадуудта кандидат болгон Москва городой һунгуулиин Ленинградска округто дэбжүүлхэ гэжэ, Ленинэй орденто, машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай хамтын суглаан нэгэн һаналаар шиидхэбэри гаргаа. Суглаанда хабаадагшад болбол СССР-эй Верховно Соведэй депутадта Москва городой һунгуулиин Ленинградска округ соо баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйжа, нүхэр Г. М. Маленковто хандаба.

Хамтын суглаан халаа СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Ленинградска округой һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөндэ ошохо түлөөлэгшэдые һунгаа.

Энэ гайхамшагта суглаанда хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые айхабтар ехэ баяртайгаар баталан абаа. Советскэ Союзай Гимн дуулагдан ханхинаба.

(ТАСС).

Сталинай нэрэ—тэмсэлэй ба илалтануудай туг

Ленинградска комсомолой нэрэмжэтэ Ленинградска 2-дохи электростанциин корпусууд Нева мүрэнэй эрьедэ ойрошог ебхылдэн харагдажа байдаг. Мүнөөдэр — энергетигүүдэй ехэ баярай үдэр. Эдэнэр СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадые дэбжүүлээ.

Турбиныц эрхим машинист нүхэр Д. М. Николаев трибуна дээрэ гараба.

— Советскэ хүнүүд заха хизааргүй ехэ баясхалангай мэдэрэлые нүхэр Сталинда хандуулдаг. Ажалша хүн түрэлтэн өөһэдынгөө хэтэ заяанай найдабари ба хүсэл эрмэлзэлгэнүүдэй бэелүүлгые нүхэр Сталинай нэрэтэй холбодог байха юм. Сталинай нэрэнь — тэмсэлэй ба илалтануудай туг мүн. (Нэрьемэ альгаташалганууд). Энээнһээ дүгэ, энээнһээ түрэл нэрэ гэжэ байхагүй. Бидэнэр Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда туйлаһан илалтынгаа түлөө, мүн дайнай хойто тээхи амжалтануудайнгаа түлөө, тэрэшэлэн манай сүлөөтэ зол жаргалта ажабайдалай түлөө нүхэр Сталинда уялгатайбди. Манай инаг вождь ба багша нүхэр Иосиф Виссарионович Сталиниие депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлхэ дурадхал оруулнаб.

Нүхэр Николаевай дурадхалые суглаанда хабаадагшад нэрьемэ ба удаан замхашагүй овацяар угтаа.

«Манай инаг вождь ба багша нүхэр Сталин мандаха болтогой!», «Түрэл Сталинда — Ура!» гэһэн үгэнүүд зал дотор дуулдана.

Нэгэдэхи цехын слесарь нүхэр Я. И. Якушев нүхэр Николаевай дурадхалые халуунаар дэмжээд, советскэ арадай үмэнэ, бүхы ажалша хүн түрэлтэнэй үмэнэ нүхэр И. В. Сталинай бэелүүлһэн агууехэ габьяанууд тухайда баясхалантайгаар дурлан хэлэбэ.

Нүхэр Николаевай дурадхалые электромонтёр нүхэр О. Н. Парамонов, ахалагша кочегар нүхэр Н. И. Борняков, котельнэ цехын начальник нүхэр А. П. Гущин, инженер нүхэр А. И. Иванова, электромонтёрнуудай бригадир нүхэр Б. И. Овсянников, барилгаша стахановец нүхэр Н. А. Филоненко, электростанциин партийна организациин секретарь нүхэр Л. А. Николаев гэгшэд халуунаар дэмжээ.

Хамтын суглаан халаа Ленинэй хэрэгэй агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ, дэлхэй дээрэ эгээн демократическа Конституци зохёогшо, хүн түрэлтэнэй агууехэ гени Иосиф Виссарионович Сталиниие СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол нэгэн һаналаар баталан абаа.

Суглаанда хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээгдэхэ амаршалгые туйлай ехэ баяртайгаар баталан абаба.

(ТАСС).

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АЖАЛШАД БУХЫ СОВЕТСКЭ АРАДТАЯА ХАМТА НҮХЭР СТАЛИНИИЕ СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДТА ТҮРҮҮШЫН КАНДИДАДААР ДЭБЖҮҮЛНЭ

Мүн нүхэр Сталинай үнэн соратнигууд, тэрэшэлэн Бурят-Монголой республикын эрхим хүнүүд, манай инаг һайхан Эхэ ороной үнэн сэхэ патриодууд СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэнэ

* * *

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй Сталинска блогой кандидадууд

Улан-Удын түмэр замай узелай хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, техникүүдэй ба албахаагшадай хамтын суглаанһаа

Февралиин 5-най үдэшэ. Энэ үдэр хадаа түмэр замай Улан-Удын узелай хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, техникүүдэй ба албахаагшадай һайндэр мүн. Узелай клубай үргэн ехэ зал соо 1150 һунгагшад сугларба. Һайндэрэй ёһоор хубсалһан һунгагшад баяртай хүхюун, сэнгэлиг зугаатай өөһэд хоорондоо хөөрэлдэнэ. Эдэнэр хадаа агууехэ Сталинска Конституцяар үгтэһэн эрхэеэ эдлэжэ, Эхэ оронойнгоо гүрэнэй засагай дээдэ органой депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхын тулада тон ехэ эдэбхитэйгээр суглараанхай. Алдарта ажалаараа бүхы республика соогоо суурхаһан эрхим хүнүүд һунгагшадай дунда олон бии.

Түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна Союзай районно Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр С. А. Дуботолкин хадаа СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан Улан-Удын депогой хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, техникүүдэй ба албахаагшадай хамтын суглаае нээбэ.

Зал соо Советскэ Союзай Гимнын һүр жабхаланта аянга зэдэлэн нэрьенэ.

Улан-Удын паровозно депогой алдарта машинист Сергей Степанович Калинин түрүүшын үгэ абаба.

— Сталинска Конституци хадаа бидэнэртэ агууехэ эрхэ ба нэрэ хүндэ олгоо. Имагта бидэнэр, илаһан социализмын ороной сүлөөтэ гражданинууд, лэдэ засагайнгаа органдо өөһэдынгөө эрхим хүнүүдые һунгажа шалаха байнабди. Энэ хадаа Ленин — Сталинай партиин ашаар, мүнхэ Ленинэй агууехэ хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ, манай хүндэтэ ба инаг Иосиф Виссарионович Сталинай ашаар түйлагдаа. Сталин — манай зол жаргал, манай гэрэлтэ наран, манай омогорхол ба этигэл найдабари мүн. Нүхэр Сталин — Советскэ Союз дотор коммунизмын илалтануудые зоригжуулагша ба амжилхагшэ мүн. Тэрэнэй хүтэлбэри доро бидэнэр коммунизмын түгэс илалта түйлахабди.

Улан-Удэ станциин түмэр замай узелай хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, техникүүдэй ба албахаагшадай зүтһөө би болбол СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин № 436 Улан-Удын хүдөөгэй округһоо депутадта кандидадаар агууехэ вождь ба багша **Иосиф Виссарионович Сталиниие** дэбжүүлхэ гэжэ дурадханаб.

Нүхэр Калининай эдэ үгэнүүдые һунгагшад нэрьемэ альгаташалгануудаар угтаба.

Трибуна дээрэ Улан-Удэ станциин түмэр замай поликлиникын врач, партийнабэшэ ахаһар Бурушкина Ольга Николаевна гараба. Тэрэ хадаа нүхэр Калининай дурадхалые халуунаар дэмжээд, бурят-монгол арад түшаа нүхэр Сталинай табижа байгаа эсэгын анхаралайнь түлөө тэрээндэ гүнзэгы ехэ баясхалан хүргэнэ. Урдань бурят эхэнэр ямаршье эрхэгүй байһан юм. Мүнөө Ленин — Сталинай партиин ашаар бурят-монгол арад бүрин эрхэтэй болоһо, гүрэнэйнгөө засагай дээдэ органдо өөһэдынгөө кандидадуудые сүлөөтэйгөөр дэбжүүлнэ.

Удаань Улан-Удын депогой ахалагша машинист Николай Семенович Михник үгэ хэлэбэ. Тэрэ болбол бүгэдэарадай түрүүшын кандидадаар нүхэр Сталиниие дэбжүүлһэниие тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр дэмжээд, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар манай агууехэ Эхэ ороной гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша, сэсэмэргэн вождь нүхэр Сталинай тон дүтын соратник Вячеслав Михайлович Молотовые дэбжүүлбэ.

Энэ дурадхалыень тэндэ байгшад халуун альгаташалгаар угтаба.

Үгэ хэлэһэн машинист нүхэр А. М. Коверин хадаа энэ дурадхалыень ехэ баяртайгаар дэмжээ. «Нүхэр Молотов хадаа агууехэ Ленинэй үнэн шаби, сэсэмэргэн вождь И. В. Сталинай ойрын соратник мүн. Тэрэ хадаа манай Эхэ ороной хүгжэн бадархын түлөө өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые үгэжэ байдаг», — гэжэ нүхэр Коверин хэлэбэ.

Улан-Удын паровозно депогой машинист-инструктор Врублевский Николай Косьянович трибуна дээрэ гаража, халуун үгэнүүдые хэлэбэ.

— Мүнөөдэр бүхы советскэ арадай агууехэ һайндэр мүн. Сталинска Конституцяар олгогдоһон эрхэеэ ашаглажа, бидэнэр өөһэдынгөө эрхим нүхэдые засагай дээдэ органдо дэбжүүлжэ байнабди. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар манай агууехэ вождь нүхэр Сталиниие ба тэрэнэй үнэн соратник нүхэр Молотовые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхалые би халуунаар дэмжэнэб. Тиигээд, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин № 436 Улан-Удын хүдөөгэй округһоо депутадта кандидадаар Улан-Удын паровозно депогой алдарта машинист, түмэр замай транспортын хуушанай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Ягодин **Дмитрий Николаевичые** дэбжүүлнэб.

Дмитрий Николаевич Ягодин хадаа 1887 ондо, Кабанскын аймагай Батурино тосхондо, тарящанай бүлэдэ түрөө. Тэрэ хадаа партийнабэшэ хүн. Нүхэр Ягодин болбол түмэр зам дээрэ олон жэл хүдэлмэрилхэдөө ходоодоо түрүү зэргэдэ ябана, түмэр зам дээрэ стахановска хүдэлөөндэ анха түрүүшын хабаадагшадай нэгэн мүн. Тэрэ болбол техническэ эрдэм мэргэжэлые шадамараар хэрэглэжэ, капитальна заһабаригүйгөөр 1,5 миллион километрээр паровозоо гүйлгэжэ шадаа. Иигэжэ нүхэр Ягодин болбол Советскэ Союзай эрхим паровозниггүүдай түйлалтануудые үлүүлһэн байха юм. Нүхэр Ягодин ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хандадаг. Железнодорожно райсоведэй депутат туладаа районой ажалшадай дунда ехэ хүндэтэй юм. Нүхэр Ягодин шэн зористо ажалайнгаа түлөө «Хүндэлэлэй тэмдэгэй» орденоор, «1941 — 1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хэһэн габьяата ажалай түлөө» медаляар болон хэдэн хүндэтэ значогуудаар шагнагдаһан байна.

Дмитрий Николаевич Ягодин хадаа коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой үнэн сэхэ кандидат мүн. Тэрэ болбол арадайнгаа даалгаһан арюун уялгые нэрэтэй хүндэтэйгөөр дүүргэжэ шадаха. Тиимэһээ нүхэр Ягодинай кандидатурые депогой машинист С. Н. Петров, Улан-Удэ станциин главна кондуктор партийнабэшэ А. А. Капустин гэгшэд халуунаар дэмжэв.

Паровозно депогой начальник нүхэр Николай Иванович Носанов үгэ хэлэжэ, Союзай Соведтэ һунгаха һунгуулиин № 356 Улан-Удын городской округһоо депутадта кандидадаар манай агууехэ вождь ба багша, эсэгэ ба хани нүхэр **Иосиф Виссарионович Сталиниие ба тэрэнэй үнэн соратник,** советскэ гүрэнэй элитэ ехэ ажалябуулагша **Лазарь Моисеевич Кагановичые** дэбжүүлбэ.

— Нүхэр Кагановичтой би хэдэн дахин уулзаһан байгааб. Бидэнэр, түмэрзамайхид, нүхэр Кагановичын шууд сахэ хүтэлбэри доро хэдэн жэл хүдэлмэрилөөбди. Лазарь Моисеевич Каганович хадаа манай Советскэ Союзые түмэр замай агууехэ держава болголсоһон байна. Тэрэ хадаа сталинска хүтэлбэрине хэлбэришэгүй сэхээр бэелүүлэгшэ мүн, — гэжэ нүхэр Носанов хэлэбэ.

Нүхэр Носановай дурадхалые партийнабэшэ инженер Л. С. Шаглаева, мастер Я. А. Кравцов гэгшэд дэмжэбэ.

Трибуна дээрэ станциин диспетчер Александр Сергеевич Школин гараба. Тэрэ болбол Союзай Соведэй депутадта кандидадаар үнэн ленинец, гүрэнэй элитэ ажалябуулагша, ВКП(б)-гэй ЦК-гай политбюрогой гэшүүндэ кандидат **Николай Михайлович Шверникые** дэбжүүлбэ. «Нүхэр Шверник хадаа коммунизм байгуулхын хэрэгтэ Ленин — Сталинай агууехэ идеянүүдые бата сэхээр ба оролдосо ехэтэйгээр бэелүүлжэ байна. Тэрэ болбол арад зондоо үнэн сэхэ алба хэлэг ажал-ябуулагша мүн», — гэжэ А. С. Школин хэлэбэ.

Үгэ хэлэһэн ахалагша инженер А. И. Мезенин тэрэнэй дурадхалые бүримүһэн дэмжээ.

Удаань депогой машинист, партийнабэшэ Кузьма Тихонович Моногаров үгэ абаба. Тэрэ хадаа СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нүхэр Сталиниие ба тэрэнэй ойрын соратнигууд нүхэд Каганович ба Шверникые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхалые дэмжээ. Тиигээд нүхэр Моногаров хадаа Союзай Соведтэ һунгаха һунгуулиин № 356 Улан-Удын городской округһоо депутадта кандидадаар Бурят-Монголой областной партийна организациие хүтэлбэрилэгшэ **Александр Васильевич Кудрявцевые** дэбжүүлбэ.

— Нүхэр Кудрявцев хадаа удаан үе соо хүтэлбэрилхы партийна хүдэлмэридэ ажаллаха зуураа, партиин ба арадай хэрэгтэ үнэн сэхэ, шадабаритай хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулаа. Нүхэр Кудрявцев хадаа 1943 онһоо хойшо ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой областной комитедэй нэгэдэхи секретаряар хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэ болбол өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые арадай аша туһада үнэн сэхээр алба хэхэ хэрэгтэ үгэдэг юм. Эгээл тиимэһээ нүхэр Кудрявцевые нэгэдэхи ба хоёрдохи зарлалай Верховно Соведэй депутадаар һунгаһан байгаа. Нүхэр Кудрявцев болбол арадай этигэл найдабариие харуулжа шадаха гэжэ би тоолоноб, тиимэһээ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлнэб, — гэжэ нүхэр Моногаров хэлэбэ.

Нүхэр Моногаровай дурадхалые вагонно мастер П. Ф. Пронота, главна инженер И. Д. Краснов гэгшэд дэмжэбэ.

* * *

Эндэ сугларһан һунгагшад хадаа үгэ хэлэгшэдэй дурадхалыень нэгэн һаналтайгаар дэмжээд, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин № 436 Улан-Удын хүдөөгэй округһоо депутадта кандидадуудаар нүхэр **Иосиф Виссарионович Сталиниие,** нүхэд **Вячеслав Михайлович Молотовые, Дмитрий Николаевич Ягодиниие** дэбжүүлхэ ба дурсагдаһан округуудта һунгагдахаар баллотироваладагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гүйхэ гэһэн тогтоол гаргаба. Мүн Союзай Соведтэ һунгаха һунгуулиин № 356 Улан-Удын городской округһоо депутадта кандидадаар нүхэр **Иосиф Виссарионович Сталиниие,** нүхэд **Лазарь Моисеевич Каганович ба Александр Васильевич Кудрявцев** гэгшэдые дэбжүүлхэ ба дурсагдаһан округуудта һунгагдахаар баллотироваладагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гүйхэ гэһэн тогтоол тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба.

Улан-Удын түмэрзамай узелай хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад болбол арадуудай агууехэ вождь ба багша нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ телеграммые тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба. Зал соо нэрьемэ ехэ альгаташалган болоһо, үни удаан үргэлжэлбэ.

Тус суглаан хадаа большевистскэ партида, советскэ правительстводэ ба инаг вождь Иосиф Виссарионович Сталинда үнэн сахэ байһаниие, советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэлые гайхамшагта тодоор гэршэлэн харуулһан хүсэтэ демонстраци боло.

* * *

Эхэ орондоо үнэн сэхэ байһанай демонстраци

Шэлэй заводой шэнээр баригдаһан гоё һайхан клуб соо олон тоото электрын лампочкануудһаа һаруул туяагаа сасана. Энэ үдэшэ клуб соо хүн зон хэзээ хэзээнэйхиһээ олон. Эдэнэр СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ суглаанда сугларһан байнад.

Эгсэ 20 часта сценын хүшэгэ нээгдэнэ. Сценэ дээрэ В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай улаан тугуудаар шэмэгдэнхэй портредууд байна. Президиумэй стол дээрэ ба столой урда таримал сэсэгүүд табигданхай.

Заводой профсоюзна комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Попков суглаае нээбэ. Тэрэ хадаа түрүүлэн үгэ хэлэжэ, агууехэ вождь нүхэр Сталин тухай тодорхойгоор хэлэһэнэйнгээ һүүлээр, СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадые дэбжүүлхэ дурадхал оруулхын тула транспортна цехын хүдэлмэрилэгшэ, урдада улаан партизан ябаһан Иван Васильевич Харин гэгшэдэ үгэ үгэбэ.

—Нүхэдүүд мүнөөдэр бидэндэ ехэ баяр баясхалантай үдэр болоһо байна, — гэжэ нүхэр Харин үгээ эхилбэ. — Бидэнэр хадаа Эхэ оронойнгоо эрхим хүбүүд ба басагадые гүрэнэй засагай дээдэ органой депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлхын түлөө эндэ сугларбабди.

Би транспортна таһагай албахаагша, партийнабэшэ хүн хадаа манай арадта зол жаргалта ба хүхюун сэнгэлиг ажабайдалые эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллан олоһо үгэһэн хүниие, арадай зол жаргал тухай үдэр бүри һаналаа табижа байдаг хүниие, дэлхэй дээрэ эгээн демократическа Конституци зохёон бии болгоһон хүниие — агууехэ Ленинэй хэрэгые гениальнаар үргэлжэлүүлэгшэ Иосиф Виссарионович Сталиниие Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин 436-дахи Улан-Удын хүдөөгэй округһоо түрүүшын кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө дурадханаб.

—Нүхэдүүд! Нүхэр Сталинай нэрэнь манай арадта болон бүхэдэлхэйн бүмбэрсэг дээрэхи хэдэн зуун миллион арадуудта айхабтар үнэтэй байһан туладань лэ би тэрээниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлнэб. Нүхэр Сталин болбол мүнөөдэрэй Ленин гээшэ. Манай орон хадаа нүхэр Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэри доро түрүү индустриально-колхозно держава болоһон байна. Нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда немецко-фашистска булимтарагшадые ба японско империалистнуудые дараһан байнабди. Нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро манай арад болбол дайнай шархые эдэгээгээд, ажахые хүгжөөхэ талаараа дайнай урда тээхи хэмжээе үлүүлээд, коммунизм тээшэ мүнөө этигэл найдабаритайгаар лабшажа ябана.

Нүхэр Харинай дурадхалые заводой главна энергетик нүхэр Агуль, комсомольско организациин секретарь нүхэр Валеноров гэгшэд халуунаар дэмжэбэ.

Транспортна цехын начальнигай орлогшо нүхэр Козулин Степан Константинович гэгшэ агууехэ Сталинай дүтын соратник, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Анастас Иванович Микояниие 436-дахи Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округһоо Национальностьнуудай Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлбэ. Энэ дурадхалыень элүүрые сахиха пунктые эрхилэгшэ нүхэр Клементьева, машинно-ванна цехын нэгэдэхи гарай мастер нүхэр Матвеев гэгшэд халуунаар дэмжэбэд.

Шэл отологшо — стахановец нүхэр Гайчышев Михаил Иванович Улан-Удын депогой эрхим машинист, партийнабэшэ большевик Дмитрий Николаевич Ягодиниие 436-дахи Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округһоо Национальностьнуудай Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлбэ. Энэ дурадхалыень машинно-ванна цехын начальник нүхэр Герасимова, транспортна цехын начальник нүхэр Селифонтов гэгшэд дэмжэбэ.

Ажалай эмхидхэлые ба салин хүлһэ түлэлгые эрхилхэ таһагай начальник нүхэр Соловьев болбол мүн Иосиф Виссарионович Сталиниие 356-дахи Улан Удын городской һунгуулиин округһоо Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ. Энэ дурадхалыень юрисконсульт нүхэр Терлецкий, машинно-ванна цехын дежурна инженер нүхэр Колмакова гэгшэд халуунаар дэмжэбэ.

Шэл отололгын цехын начальник Валентина Сергеевна Улитина гэгшэ Агууехэ Сталинай дүтын соратник, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь Георгий Максимилианович Маленковые 356-дахи Улан-Удын городской һунгуулиин округһоо Союзай Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ дурадхаба. Энэ дурадхалыень химлабораториин начальник нүхэр Галочкина, ОРС-ын начальник нүхэр Кочкин нэгэн һаналаар дэмжэбэ.

Машинна-ванна цехын обер-мастер Федор Васильевич Жуков болбол № 356 Улан-Удын городской һунгуулиин округһоо Союзай Соведэй депутадуудта кандидадаар ВКП(б)-гэй Обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Александр Васильевич Кудрявцевые дэбжүүлхэ гэжэ дурадхаба. Энэ дурадхалыень шэл отололгын цехын хүдэлмэришэ нүхэр Хчелева заводой директор нүхэр Болсохоев халуунаар дэмжэбэд.

Суглаан болбол нүхэд И. В. Сталин, А. И. Микоян, Г. М. Маленков болон мүн Д. Н. Ягодин ба А. В. Кудрявцев гэгшэдые СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлхэһээ гадна, Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ 436-дахи Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто ба Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ 356-дахи Улан-Удын городской һунгуулиин округто баллотироваладагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гүйхэ гэһэн тогтоол нэгэн һаналаар баталан абаба.

Хүдөөгэй механизаторнуудай баяр

Иволгын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй коллективэй суглаанһаа

Үсэгэлдэр Иволгын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй коллективэй суглаан боложо, СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ тухай асуудал айхабтар ехэ баяртайгаар зүбшэн хэлсэбэ. Тус суглаае МТС-эй месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Белокололов нээгээ.

МТС-эй эрхим комбайнер партийнабэшэ большевик нүхэр Д. Доржиев түрүүшын үгэ абаад иигэжэ хэлэбэ:

—Агууехэ Сталинска Конституцяар олгогдоһон эрхэеэ эдлэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ байһандаа угаа ехээр омогорхонобди. Тиин, Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин № 436 округһоо арадуудай агууехэ ба инаг вождь нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай ба тэрэнэй үнэн соратнигууд Вячеслав Михайлович Молотовой. Георгий Максимилианович Маленковой кандидатурануудые дэбжүүлнэб. Мүн нүхэр Доржиев СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ депутадай кандидадта Улан-Удын депогой солото машинист нүхэр Дмитрий Николаевич Ягодинай кандидатурые дэбжүүлһэн байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ депутадуудай кандидадуудаар арадуудай агууехэ вождь нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай ба тэрэнэй дүтын соратнигууд Вячеслав Михайлович Молотовой, Георгий Максимилианович Маленковой, тэрэшэлэн бурят-монгол арадай үнэн сэхэ хүбүүн Дмитрий Николаевич Ягодинай кандидатурануудые дэбжүүлхэ тухай нүхэр Доржиевай дурадхалые МТС-эй механик Н. Юндунов, түмэршэ дархан М. Бобков, тракторна бригадын бригадир Д. Эрдыниев ба бусад халуунаар угтажа дэмжэбэ.

Тэрэшэлэн МТС-эй замполит нүхэр И. П. Борисов СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ Улан-Удын городской һунгуулиин № 356 округһоо арадуудай агууехэ вождь ба багша нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай, тэрэнэй үнэн сахэ соратнигууд Лазарь Моисеевичын Кагановичын, Андрей Андреевич Андреевэй, мүн ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Александр Васильевич Кудрявцевай кандидатурануудые дэбжүүлбэ. Энэ дурадхал бүгэдэндэ нэгэн дуугаар һайшаагдаа.

Удаань, суглаанда хабаадагшад агууехэ вождь ба багша Иосиф Виссарионович Сталиниие, мүн тэрэнэй үнэн соратнигууд Вячеслав Михайлович Молотовые, Георгий Максимилианович Маленковые, Лазарь Моисеевич Кагановичые, Андрей Андреевич Андреевые, ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой нэгэдэхи секретарь Александр Васильевич Кудрявцевые, Улан-Удын депогой солото машинист Дмитрий Николаевич Ягодиниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай кандидадууд болгон дэбжүүлээд, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин № 436 ба Улан-Удын городской һунгуулиин № 356 округуудта баллотироваладагдахаар зүбшөөлөө үгэхыень гүйхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаба.

Бурят-монгол арадай эрхим хүбүүд

МОГОЙТО. **(Телеграфаар абтаба).** Баргажанай МТС-эй 180 комбайнернууд, трактористнууд ба албахаагшад һунгалтын урда тээхи суглаан дээрээ МТС-эй партийна организациин секретарь нүхэр Эрдынеевэй дурадхалаар СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта түрүүшын кандидадаар арадуудай агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталиниие нэгэн һаналаар дэбжүүлбэ. Баллотироваладагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гүйһэн телеграмма суглаанда хабаадагшад нүхэр Сталинда эльгээбэ.

Партийнабэшэ токарь Иван Свиридов дурадхал оруулхадаа иигэжэ мэдүүлбэ:

— Манай зол жаргалта Сталинска үедэ бидэнэртэ — эгээлэй хүнүүдтэ өөрынгөө гүрэн түрые зохёон байгуулха ба арадай засагай органуудта өөһэдынгөө эрхим түлөөлэгшэдые һунгаха эрхэ үгтэһэн байна. Тиимэһээ 357-дохи Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округһоо Союзай Соведэй депутадуудта кандидадаар республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Соломон Матвеевич Ивановые дэбжүүлнэб.

Нүхэр Ивановтой Ленинэй орденто ПВЗ-гэй колесно цехтэ хамта хүдэлмэрилһэн туладаа тэрэниие һайн мэдэхэ байһан токарь Солоненко гэгшэ нүхэр Свиридовэй оруулһан дурадхалые халуунаар дэмжэбэ. Мүн энэ дурадхалые эрхим тракторист Будаин, комбайнер Раднаев гэгшэд дэмжэбэ.

Социалистическэ Ажалай Герой Цыдып Бубеев депутадуудта кандидадые дэбжүүлхэ тухай дурадхал оруулхадаа иигэжэ хэлэбэ:

— Манай арад оолбол советскэ засагай үедэ ургажа хүмүүжэһэн, өөрынгөө арадые хүгжөөхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа үгэдэг хэлбэришэгүй большевик, ВКП(б)-гэй Обкомой 2-дохи секретарь Будажап Лобсанович Лобсановые һайн мэдэнэ. Нүхэр Лобсановые бидэнэр Курумканай аймагай ажалшад 1946 ондо СССР-эй Верховно Соведэй депутат болгожо һунгаа һэмди. Тиигээд нүхэр Лобсанов манай найдабариие харюулжа шадаа. Тиимэһээ 439-дэхи Баргажанай һунгуулиин округһоо Национальностьнуудай Соведэй депутадуудта кандидадаар нүхэр Лобсановые дахин дэбжүүлнэб.

Эдэ дурадхалыень механик Заигранов, трактористнууд Бохин, Гармаев гэгшэд дэмжэбэ.

С. М. Иванов ба Б. Л. Лобсановые депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлхэ ба дээрэ дурсагдагша округуудта баллотироваладагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гүйхэ гэһэн тогтоол тус суглаан дээрэ нэгэн дуугаар абтаба.

Уншагшадай бэшэгүүдһээ

Клубууд—эдэ үдэрнүүдтэ

Хойто-Байгалай аймагай колхозно клубууд, улаан булангууд, уншалгын байшангууд хүнэй дура хүсэлые буляама зохид гоёор газаа, досоогүй шэмэгдэнхэй. Эдэнэрэй олонхи соонь агитпунктнууд, һунгуулиин участково комиссинууд хүдэлмэрилнэ. Тиимэһээ эндэ һунгагшад олоорсо суглараа.

Аймагай культурын байшан бүришье һайханаар шэмэглэгдэнхэй. Эндэхи агитпунктда эгээл уужам, сэбэр зал үгтөө. Советскэ арадта Сталинска Конституциин олгоһон ажаллаха эрхэ, амарха эрхэ, һуралсаха эрхэ тухай, хүгшэрхэдөө материальна туһаламжа абаха эрхэ тухай ехэнүүд паннонууд эндэ гоё һайханаар зурагдажа, эли газарта хадагдаһан байна.

Томпинско ба Делокорско агитпунктнуудай агитаторнууд һунгагшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие һайнаар ябуулна. Эндэхи колхозно агитпункт соо һунгуулиин Дүрим тухай, уласхоорондын байдал тухай ород болон эвенкийскэ хэлэнүүд дээрэ элидхэлнүүд үнгэргэгдэнэ, концерт харуулагдана.

А. Герасимова.

Һунгагшадай булан эмхидхэгдээ

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ болбол СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудта эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ байна. Тус библиотекэ соо һунгагшадай булан эмхидхэгдээ. Һунгуулиин урда тээхи бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдтэ зорюулан бэшэгдэһэн газетэнүүд ба журналнуудай статьянууд, һунгуулиин асуудалнууд тушаа литература ба бусад шухала материалнууд тэрэ булангдань олоор табяатай.

«Манай һунгалтанууд хадаа бүхы дэлхэй дээрэ эгээл сүлөөтэй ба эгээл демократическа һунгалтанууд мүн» гэһэн нүхэр Сталинай түүхэтэ үгэнүүд, советскэ демократи болон советскэ гүрэн тухай Ленин ба Сталинай хэлэһэн үгэнүүд томоор бэшэгдээд, һунгагшадай булан соо хадагданхай. Тэрэшэлэн Ленин Сталин хоёрой хөөрэлдэжэ байһыень харуулһан П. Васильевай суута картина эндэ табяатай.

Энэ булан ажалшадые ехээр һонирхуулна.

Д. Жарков.

Улаан булангынь ажаллаха ёһотой

1949 ондо Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын МТС-эй комсомолецууд ба залуушуул өөһэдынгөө хүсөөр улаан булан эмхидхэһэн юм. Теэд, тэрэ булангынь мүнөө хаагдашанхай.

Тус МТС-эй директор нүхэр Д. Дашиев, эндэхи партийна бюрогой секретарь нүхэр Перевалов гэгшэд тэрэ булангай хүдэлмэридэ туһа хүргэхын орондо, харин хаажархёод, тэрээн соо элдэб мебельнүүдые хадагалаад байха юм. Тэрэшэлэн энэ МТС-тэ 200 гаран номтой библиотекэ бии аад хүдэлмэрилнэгүй. Библиотекын номуудынь МТС-эй бухгалтерай шкаф соо бүхөөр суурагалагданхай.

К. Именахоев.

ЭРИД ХУБИЛАЛТА ХЭХЭ

Заиграйн аймагай культурно-гэгээрэлэй олохон эмхи зургаанууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Мүнөө СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтын кампанида бэлэдхэлэй түлэг дундаа ябажа байбашье, зарим клубууд юушье хэнэгүй. «18 партсъезд» колхозой клуб оройдоо заһабарилагдаагүй, эндэ үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхэ аргагүй, хүйтэн.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Потемкин клубайнгаа хүдэлмэридэ анхарал огто хандуулдаггүй.

Мүн Үнэгэтэйн сомсоведэй Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоз клуб соогоо таряа адхажархёод байһан зангаараа. Клубаа сүлөөлжэ, тэндэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри дэлгэрүүлхэ тухай колхозниугудайнгаа эрилтэдэ колхозойнь түрүүлэгшэ нүхэр Мурзин хайша хэрэгээр хандана.

Аймагай олонхи колхозууд библиотекэгүй. Теэд, элдэб олон номууд суглуулагдажа, хамта тэрээ 20 библиотекэ бүридхэгдөөд, Заиграйн аймаг эльгээгдэһэн байбашье һаань, тэдэ библиотекэнүүдые колхозууд худалдажа үшөө абаадүй байһаар.

П. Стужин.

ХҮГЖЭМЭЙ ИНСТРУМЕНТНҮҮДЫЕ ХААНАҺАА ОЛОХОБ?

Анханһаа хойшо дуу хүгжэмдэ дуратай бурят арад хилгааһан струнатай хуур, лимбэ гэхэ мэтэһээ бэшэ хүгжэмэй инструментнүүдгүй байһаниинь мэдээжэ.

Тиин, мүнөөшье хүдөөгэй зарим нютагуудаар бурят-монгол хүгжэмэй инструментнүүд тон үсөөхэн байна. Манай Ториин аймагай Дээдэ-Бургалтайн сомсоведтэ иимэ инструментнүүд илангаяа хомор.

Бурят-монгол хүгжэмэй инструментнүүд хүдөө нютагуудта хэзээ элбэг олоор худалдагдадаг болохо юм?

Д. Буянаев.

Һурагшадта зорюулһан пьесэ хэрэгтэй

Һурагшадай уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдтэ зорюулһан пьесэнүүд тон хомор байна.

Тиимэһээ республикын уранзохёолшод һургуулиин ба һурагшадай ажабайдалые тодо һонороор харуулһан, удха һайнтай пьесэнүүдые бэшэхэ бээ гэжэ найдагдана.

Д. Хандажапов,
Кяхтын 7 жэлэй һургуулиин һурагша.

Венгри ба Индонезиин Холбоото Штадуудай хоорондо дипломатическа харилсаануудые тогтоолго

БУДАПЕШТ, февралиин 3. (ТАСС). Венгерскэ Арадай Республикын Министрнүүдэй Совет Индонезиин Холбоото Штадуудтай дипломатическа харилсаануудые тогтоохо гэһэн шиидхэбэри гаргаа.

Венгри ба Вьетнамай Демократическа республикын хоорондо дипломатическа харилсаануудые тогтоолго

БУДАПЕШТ, февралиин 3. (ТАСС). Венгерскэ Арадай Республикын Министрнүүдэй Совет Вьетнамай Демократическа республикатай дипломатическа харилсаануудые тогтоохо гэһэн шиидхэбэри гаргаба.

Урда Кореядэхи байдал

«Американска империалистнуудай жадануудай дэмжэлгээр, Ли Сын Ман гэгшын урбаһан банда хадаа манай ороной урда хубида фашистско-полицейскэ гурим байгуулаад, тэндэхи бүхы эрхим хүсэнүүдые, манай арадай эгээн патриотическа, эгээн прогрессивнэ, эгээн демократическа хүсэнүүдые хюдажа ба экономикые тонон дээрмэдэжэ, деревнинүүдые һандаргажа байна. Тиин, оронойманай урда хуби һандаралай, үлэсхэлэнгэй, түрмэнүүдэй, хашалан зоболонгой, терророй газар, арадые хюдалгын газар болгогдоо.

Кореяын сүлөөлэгдэһэнһөө, хойшо — үнгэрэгшэ жэлэй декабриин тэн хүрэтэр Урда Корея дотор 150 мянган патриодууд хюдагдаа. Тэдэнэй 60 мянганиинь, Эсэгэ ороноо хамгаалха динэ демократическа фронтын зүгһөө вбэй ёһоор нэгэдэхэ тухайда дурадхаһанһаа хойшонхи зургаан һара соо алагдаа. Алууршa Ли Сын Ман ямаршье ёһо, гурим гээшые хэрэгсээдэггүй, тиигээд эхэнэрнүүдыешье, хүгшэдыешье, хүүгэдыешье хамаагүй хюдадаг байха юм.

Лисынмановска алууршад хадаа Кореяын урда хубиин промышленностиие һандаргажа, деревнинүүдые хооһолжо, арад зониие гасаланта байдалда оруулжа байна. Бүхы заводууд ба фабрикануудай табанай дүрбэн хубинь һандаргагдаа, хадын үйлэдбэритэ предприятинуудай 90 процентнь хаагданхай, хүдэлмэригүй ба үгырэн хооһорһон 3 миллион хүн улицануудаар зайжа ябана, хэдэн миллион үгытэйшүүл ба зугадагшад рогожо доро ба бомбоубежищинүүд соо үбэлжэнэ, үхибүүд туража үхэнэ, эд бараанай үнэ сэн үдэр бүри хүндэрнэ» гэжэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын динэ демократическа фронтын ЦК-гэй IV пленумэй зүгһөө корейскэ арадта зорюулһан хандалга соо хэлэгдэнэ.

Хэдэн мянган тонно эдеэ хоолой зүйлнүүдые хаяба

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 1. (ТАСС). Хүдэлмэригүй олон миллион американецуудай үлэсэжэ ба зобожо байхадань американска правительство «үлүү гараһан» һүрэг ехэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха «проблемэ» шиидхэхын тулада хэдэн мянган тонно продукт нүхэ һүбэ руу хаяжа байна. Жэшээлхэдэ, Канзас штадтахи Ачитсон город шадар 16 акр талмайта ехэ нүхэ руу 20 мянга үлүүтэй тонно хара сливэ ба мүн олон мянган тонно үндэгэнэй порошок «хадагалаа» гэнэ.

Тэрэшэлэн 50 миллион бушель (нэгэ бушелень—27,2 килограммтай тэнсүү) хартаабха үгы хэхэ хэрэгтэй гэжэ США-гэй газартаряалангай министр Бранненэй дурадхаһан тухайда Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент мэдээсэнэ.

Филиппинидэ американска сэрэгэй зөөрие ехээр хулгайлба

НЬЮ-ЙОРК, январиин 28. (ТАСС). «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетын вашингтонско корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, США-гэй оборонын министр Джонсон хадаа дайнай һүүлээр Филиппинидэ 2 миллиард үлүүтэй долларой сэнтэй американска сэрэгэй эд зөөри хулгайлагдаһан гү, али «үгы болоһон» тухай мэдээсэлнүүдые мүрдэхэ приказ гаргаа.

Корреспондентын хэлэһэнэй ёһоор, зөөри хулгайлха ябадалда американска армиин офицернүүд, солдадууд ба бусад нюурнууд хабаадаһан байна.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

★ Тайван (Формозо) арал дээрэ гоминдановска сэрэгүүдтэ татагдаһан хүн зоной дунда буһалгаан болобо. Энээнтэй дашарамдуулан, гоминдановска засагууд солдадуудай дунда арестнуудые хэбэ.

★ Хитадай коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй гэшүүн, Синьцзян провинциин финансова бюрогой ахалагша байһан Чень Даньчу, түрүүлэгшэ Мао Цзе-дунай аха—Мао Цзе-мин ба синьцзянска колледжын декан байһан Линь Ци-лю гэгшэдые 1943 ондо алаһан гэмтэ 4 этэгээдүүд Ганьсу провинцида арестовалагдаа. Эдэ алууршад январиин 15-да, ниитын аюулгүйе хамгаалха бюродо дамжуулан үгтэһэн байна.

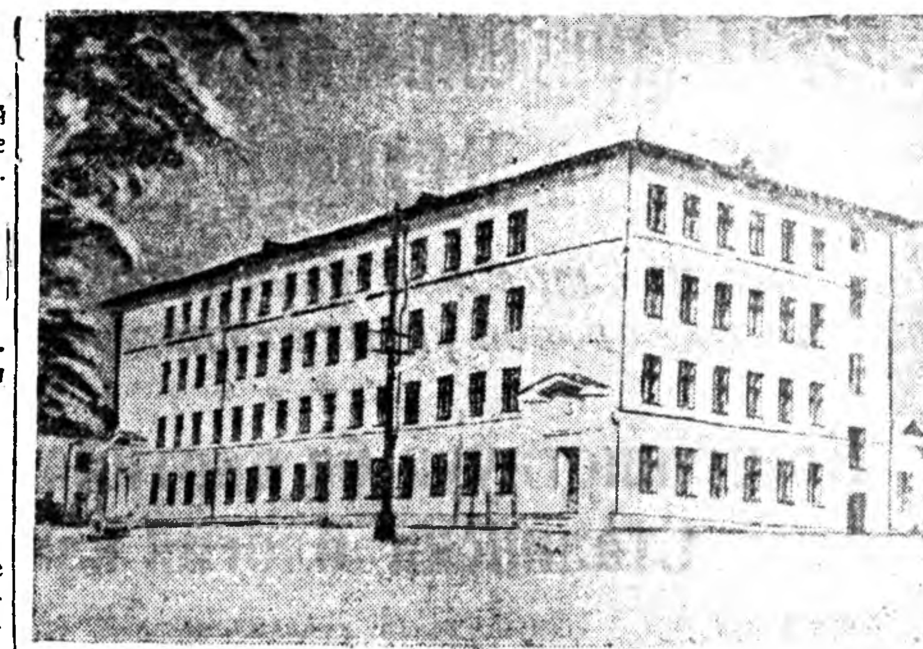

Гүрэн болбол ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туйлай ехэ анхарал хандуулна. Манай ороной эдир хүбүүд басагадта жэл бүхэндэ шэнэ шэнэ һургуулинууд баригдана. Улан-Удэ станциин түмэрзамайхидай поселогто басагадай дунда һургуулиин 4 дабхар шэнэ байшан баригдажа, ашаглалгада оруулагдаһан байна. Энэ һургуулиин классууд соо 1300 һурагшад һураха юм.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һургуулиин шэнэ байшан.

Л. Яковлевай фото.

БАЙКАЛО-КУДАРЫН АЙМАГТА

УРАНҺАЙХАНАЙ АГИТБРИГАДА

Аймагай социалистическэ культурын уранһайханай агитбригада январиин 15-һаа 21 хүрэтэр хүдөө ажахын ба загаһа барилгын колхозуудаар ябажа, малажалай 11 фермэ, загаһа барилгын 5 бригадануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ зүжэг наада ба дуу, танца болон бусад номернуудые харуулһан байна.

Гадна, колхозуудай ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһа» гаргалгадань туһалалсаһан ба колхозниугудтай хөөрэлдөө хэһэн байха юм. Һаяар агитбригада болбол леспромхозой модошодые культурнаар хангахын тула гарахаар бэлдэжэ байна.

ПРАВИТЕЛЬСТВЫН АНХАРАЛДА ХАРЮУ

Кударын сельсоведэй «Вторая пятилетка» колхозой малшад Бурят-Монголой колхозниугудта ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай тогтоолые халуунаар угтаба. Правительствын анхаралда харюу болгон тус артелиин колхозниугуд адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна. Тэдэнэр 100 эхэ мал бүриһөө 90 тугал, 115 хурьга, гахай бүриһөө 15 поршоонхо абаха байна. Мүн һаамхай үнеэн бүриһөө 1100—1200 литр һү һааха юм.

ҺУНГАЛТАНУУДАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

«1 мая» гэжэ түрүү колхозой колхозниугуд СССР-эй Верховно Советдэ хэгдэхэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ хабарай тарилгада эршэмтэйгээр бэлдэжэ байна. Үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые эрхилнэ, 300 га талмай дээрэ саһа тогтооһон, 3000 шарга наг шэбхэ поли дээрээ гаргаһан ба 50 гаран центнер үнэһэ суглуулһан байха юм. Гадна, хүдөө ажахын машина зэмсэгүүд сүм заһабарилагданхай.

БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛОЖО БАЙНА

Байкало-Кударын гүрэнэй ондатрова ажахы 1949 ондо центр һууринаа болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хээ. Шэнэ конторо баряад, газаагуурынь хашаалаад, тэрээн соогоо бусад барилгануудые бодхоһон байна.

14257 ТҮХЭРИГТЭ ОНДАТРЫН АРҺА ТУШААБА

Гавриил Степанович Уладаев Байкало-Кударын гүрэнэй ондатрова ажахын эрхим ангуушан юм. Тэрэ хадаа жэлэйнгээ олзоборинн түсэбые 200 гаран процент дүүргээ. 1953 ондатра барижа, 14257 түхэригэй арһа тушаагаа.

И. Баженов.

Нүүдэл библиотекэ

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын автомашинаар ябадаг нүүдэл библиотекэ ээлжээтэ ябалгаһаа бусаба. Тэрэ хадаа Мухаршэбэрэй аймагай 11 колхозуудаар ябажа, малажалай эгээн холын 20 гаран фермэнүүдтэ хүрөө. 72 малшадта 144 ном үгтөө. Библиотекые даагша СССР-эй Верховно Советдэ хэгдэхэ һунгалтанууд тухай, хүнэй ажабайдалда номой ямар удхашанартай байдаг тухай, хайшан гэжэ ном уншаха тухай, ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай болон мүн БМАССР-эй малшадта ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай асуудалнуудаар 18 хөөрэлдөө хэһэн байна. Гадна, уласхоорондын оршон байдал тухай лекцинүүдые уншаа.

Мүн ном уншалга ба литературна шэнжэлэл хэгдээ. Эгээн холын, үсөөн зонтой фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ 25—30 номтой 5 бишыхан нүүдэл библиотекэнүүд үгтэнхэй.

Мүнөө тус библиотекэ ээлжээтэ ябалгадаа гараба. Тэрэ хадаа СССР-эй Верховно Советдэ хэгдэхэ һунгалтанууд тухай номуудые абалсажа гараһан байна. Тус ябалгадаа Бичурын аймагай малшадһаа гадна, Мухаршэбэрэй аймагта түрүүшынгээ ябалгада хүрэнгүй ерэһэн колхозуудайнгаа малшадые хангаха байна.

Комсомольско-залуушуулай гүүртэ

ЯРУУНА. Үльдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд, залуушуул эбэртэ бодо малай гүүртэ эмхидхээд, тэрээнээ өөһэдөө даажа абаба. Тус гүүртые комсомолец Башитов даана. 5 комсомолканууд 20—20 үнеэдые даажа абаад, һаалишадаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр малаа дулаан байрада һайнаар үбэлжүүлжэ байна. Гүүртынхид сүлөөтэй сагтаа газетэ, ном уншажа культурнаар амарна.

Ц. Дандаров.

Зоотехник Бурлаковой эдэбхи

Участково зоотехник Андрей Константинович Бурлаков колхозно малшадые зоотехническэ заабаринуудтай танилсуулха хэрэгтэ үндэр эдэбхи гаргана. Энэ хадаа Бичурын аймагай Окино-Ключевскэ сельсоведэй колхозуудые даажа абанхай. Тиин, декабрь, январь соо 18 заняти үнгэргэжэ, тэрээндэ Рагозиной, Куренковэй, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозуудай малшадые хабаадуулһан байха юм.

Нүхэр Бурлаков СССР-эй Верховно Советдэ хэгдэхэ һунгалтануудай үдэр хүрэтэр үшөө олон заняти үнгэргэжэ, программа болзорһоо урид дүүргэхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

А. Шулунов.

Түрүү һаалишан

Нимаханда Агванова «Ленинэй Зам» (Хэжэнгэ) колхозой түрүү һаалишан юм. Агвановагай өөрынь даажа байһан 15 үнеэд үнгэрэгшэ жэлдэ бултадаа түрэжэ, гараһан түлнүүдынь гарзагүйгөөр түлжүүлэгдээ һэн. Мүнөө тэдэ үнеэдэйнь 5-нь түрөөд байна. Нүхэр Агванова 1949 ондо һү һааха даалгабаряа дүүргэһэн байха юм.

Ш. Цыванов.

Шатарай турнир

Хэжэнгын аймагай физкультура ба спортын таһаг аймагай түрүү һуури эзэлэлгын шатарай турнир үнгэргэбэ. Энэ турнирта 36 хүн хабаадалсаа. Нүхэд Б. Дамдинов, П. Ильин, Б. Одоев гэгшэд нэгэдэхи, хоёрдохи, гурбадахи һуури нуудые хубааба.

Д. Доржиев.

ЗООТЕХНИЧЕСКЭ КРУЖОГУУДТА ТУҺАЛАМЖА

6. ТҮРЭХЭ ҮНЕЭДЫЕ БА ТУГАЛНУУДЫЕ ХАРУУҺАЛХА ТУХАЙ

Элүүр энхэ түл абажа, мал болгохын тула, тэрэнэй гараһан сагһаань хойшо бэшэ, харин эхэ соогоо байхаһаань хойшо анхаралаа табиха хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, түлэй эхэ соогоо зүбөөр хүгжэлтэ, тэрэнэй элүүр энхэ мал бололго хадаа эхыень һайнаар харууһалһан, эдеэлүүлһэн дээрэһээ дулдыдадаг юм.

Түл хадаа эхынгээ организмын тэжээлтэ зүйлнүүдһээ шэмэ абажа, эхэ соогоо ургадаг. Түрэхэ болоһонойнгоо түрүүшын хахадта эхэ мал өөрынгөө байдалда түргэнөөр дадажа бури һайжардаг байна. Тиихэдэ хоёрдохи хахадтаа, илангаяа һүүлшынгээ һаранuудта, түлынь түргэнөөр ургажа, тэжээлтэ зүйлнүүдые ехээр хэрэглэдэг болоно.

Ушар иимэһээ эхыень зүбөөр эдеэлүүлхэ ябадалда онсо анхаралаа хандуулха хэрэгтэй. Түрэхэ малда белогтой, дабһатай минеральна ба витаминуудтай элдэб янзын тэжээл үгэдэг юм. Үбэлэй үедэ бүдүүн тэжээлһээ (үбһэ, һолоомо) гадна, концентрированнэ тэжээл (овес, отруби, жмых), шүүһэтэ тэжээл (силос, турнепс, тэжээлэй морковь, свёкло гэхэ мэтэ) эдюулхэ шухала. Мүн дабһа, хужар үгэлсэхэ ёһотой юм.

Түрэхэ малые сэбэр ба ехэ хүйтэн бэшэ уһаар садатарынь уһалжа байха хэрэгтэй.

Үбэлэй сагта түрэхэ малые уужам, үндэр ба һаруул байрада байлгадаг юм. Байрань хуурай, сэбэр дэбисхэртэй байха ёһотой.

Түрэхэ малые үдэр бүри сэбэр агаарта ябуулха шухала. Энэ хадаа малай организмые бэхижүүлдэг ба түрэлгыень хүнгэдхэдэг юм. Үнеэе үдэр бүри 2—3 километр, тиихэдэ һүүлшын һарада 1—1,5 километр хоёр тээшэнь ябуулха ёһотой.

Түрэхэ малые элдэб үбшэнһөө, илангаяа халдабарита үбшэнһөө, һэргылэн хамгаалгын тулада, тэдэнэй түрэхэһөөнь 8—10 хоног урид бусад малнуудһаа илгажа, ондоо байрада—түрэлгын байрада оруулдаг юм.

Түрэлгын байра соо рукомойник, бүлеэн уһа, мылэ, кружка, тугал тодожо абаха простынь, полотенце, халат, хайша, ниткэ гэхэ мэтэ болон иодой настойка байлгаха шухала. Тэрэ байра дулаан (12—15 градус), һаруул, сэбэр ба вентиляцитай байха ушартай.

Түрэхэ үнеэдые түрэлгын байрада оруулхын урда тээ һайтар сэбэрлэхэ, 1—2 процентнэ креолинай гү, али лизолой раствороор гэдэһэ гүзээ, һүүл болон бухы хойто бэеыень угааха хэрэгтэй.

Тугалые эхэһээ гараһан дарынь профилакторидо оруулдаг юм. Тэрэ хадаа түрэлгын байратай нэгэ хушалтатай байха гү, али түрэлгын байрада дутэхэнэ байха ёһотой. Тэрээн дотор сэбэр, хуурай, 12 градус дулаан, сагаадамал байха ушартай.

Түрүү малшад һая гараһан тугалда уурагыень бултынь эдюулдэг юм. Ууряг хадаа тугалай зүбөөр тэнжэхэ ябадалда туйлай ехэ удхашанартай. Тугалай гараһаар хахад час болоод байхаһаа эхилжэ, үдэрэй 4—5 дахинһаа үсөөн бэшэ уурагыень эдюуллэг. Түрүүшын үдэртэ 1—1,5 литр, хойшонхи үдэрнүүдтэнь улам улам ехээр ууряг ба һү эдюулхэ хэрэгтэй. Уурагые бүлеэнээр (36—38 градус) уулгадаг. Нарай тугалда хүйтэн һү уулгабал шэшэдэг байха юм. Зүгөөр, тугалда өөрынь амидын хэмжүүрэй табанай нэгэ хубиин шэнээн һү эдюулдэг юм. Гэбэшье, тугалай бэеын тамирые анхаралдаа абажа, нормо тогтоохо ба ехэ-бага болгохо хэрэгтэй.

Үбэлэй сагта тугалые 5 хоноһонһоонь хойшо сэбэр агаарта (10 градусһаа хүйтэн бэшэ, һалхигүй үдэр) 5—8 минута соо газаа гаргажа байха хэрэгтэй.

Профилактори соо байһан тугалые эхынь һүөөр 15 үдэр соо, тиихэдэ тамир багатай тугалые 20 үдэр соо эдеэлүүлдэг юм.

Профилакториһоо гаргагдажа, тугалай байрада оруулагдаһан тугалые үдэртөө 3 дахин холимог (сэбэр ба машинын) һүөөр эдеэлүүлхэ хэрэгтэй. Элүүр тугал 4 недели болоод, тамир багатай тугал элүүр тугалһаа 10—20 хоногоор хожом машинын һүндэ оруулагдадаг юм.

16—20 хоногһоо эхилэн тугалые концентрадаар эдеэлүүлжэ һургадаг. Түрүүшын ээлжээндэ просын, овёсой крупа, леоной жмых эдюулдэг юм. Энээниие түрүүшээр зааханаар (50 грамм), удаань аажамаар ехэ болгожо эдюулхэ хэрэгтэй. Зүгөөр, эдэниие һүндэ холижо уулгадаг юм. Нэгэ һара болоһонһоонь хойшо үбһэ дэбтээжэ эдюулхэдэ болоно.

Тугалда һү үгэлгые бага болгожо эхилхэтээ хамта, үдэр бүри минеральна дабһа үгэдэг юм. Энэ хадаа тугалай яһынь хатуужуулдаг ба ехэ болохо ябадалынь түргэдхэдэг байна.

Тугал болбол хүнэй хубсаһа хунар, гар ба байрынгаа хана гэхэ мэтые долёодог юм. Энэ хадаа тугалда үбшэн олгожо болоно. Мүн тугал ундаа хүрэһэн дээрэһээ гэдэһээ үбдэдэг юм. Тиимэһээ 8—10 хоноод байхадань, тугалда һү үгэһэнэйнгөө удаа тээ 30—40 минута болоод лэ тэдэниие 30-аад градус бүлеэн уһаар уһалха хэрэгтэй.

Тугалай гараһаар 1—1,5 час болоод байхада эхынь хүхүүлдэг юм. Зүгөөр, үнеэнэйнгээ дэлэн угааха ба хататар аршаха шухала.

Түрүүшын 10—15 үдэртэ сүүдхэ соо 4—5-һаа үсөөн бэшэ дахин эхынь хүхүүлдэг юм. Хойшодоо үдэрэй 3 дахин эхынь хүхүүлхэ хэрэгтэй.

Эдэ заабаринуудые дүүргээд байбал, малшан бүхэн тугалые элүүрээр, хоролто гээлтэгүйгөөр тэнжээжэ, колхозойнгоо үхэр малые улам олошоруулха байна.

К. Васильев, ветврач.

Харюусалгата редактор
Д. Д. ЛУБСАНОВ

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ), ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—2227. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.